

Els canvis de protocol que la Guàrdia Urbana va amagar després del tiroteig al sensesostre

«*Quan no disparar*»: els nous protocols de la Guàrdia Urbana arran del tiroteig al sensesostre

Un agent de la Guàrdia Urbana de servei | ACN

Set mesos després del **tiroteig de la Guàrdia Urbana de Barcelona a un home sense sostre**, Marjan C., al passeig de Sant Joan, surten a la llum tots els canvis que l'actuació policial va provocar al reglament intern d'ús d'armes de foc del cos. A través d'una petició de transparència a l'Ajuntament, **NacióDigital** ha tingut accés per primera vegada de manera completa al **protocol previ als fets i al que es va aprovar posteriorment**. Una lectura dels dos textos permet comprovar com el reglament més recent incorpora molt més supòsits que l'original. També permet disposar de la informació sobre el nou protocol que la policia va ometre en la resposta a la primera petició d'aquest diari, feta igualment a través del portal de transparència.

La Guàrdia Urbana va respondre la primera petició de transparència amb l'enviament parcial del protocol aprovat després del tiroteig (<https://www.naciodigital.cat/noticia/219435/reglament-intern-guardia-urbana-no-empara-tiroteig-al-sensesostre>). Únicament es detallava el contingut de tres articles -el 6, el 7 i el 10- referents als **aspectes generals d'utilització de l'arma de foc**, els supòsits en què es pot utilitzar i el procediment a seguir en cas d'haver disparat.

La informació facilitada, però, ometia continguts rellevants de la normativa interna. Per exemple, l'article 8, titulat "**Supòsits en què NO s'ha d'utilitzar l'arma de foc**"(sic). L'article aporta directrius que no apareixien en l'anterior protocol i especifica que els agents no poden disparar en el cas de fugida a peu o en vehicle. "Excepte que continuï la situació d'amenaça imminent per a la vida i la integritat física del policia o altres persones", puntualitza. En el cas del tiroteig al sensesostre, en el moment dels fets l'home s'allunyava corrent de la policia -tal com ell mateix va explicar a **NacióDigital**- i duia una mà en cabestrell mentre sostenia una bossa en l'altra. L'agent, ja duia l'arma a la mà mentre el perseguia(<https://www.naciodigital.cat/noticia/212124/agent-va-disparar-al-sensesostre-barcelona-ja-duia-pistola-ma-quant-perseguia>) . El nou protocol, per exemple, també estipula que no es pot disparar a les rodes d'un vehicle en marxa per aturar-lo.

El reglament actualitzat també desaconsella disparar en espais on hi hagi grups de persones no "no involucrades en la intervenció policial". En cas de fer-ho, l'agent ha d'avisar que farà ús de l'arma. La normativa aprovada després del tiroteig també estableix que **no es podrà fer servir la pistola amb motivació intimidatòria** i prohibeix disparar trets a l'aire o a terra. També insisteix que els agents no poden disparar quan hi hagi "dubtes raonables" respecte a la gravetat del delictes, la "identitat del delinqüent" o el "perill potencial". El text deixa clar que aquest supòsit no es pot obviar "mai", subratllant un principi que ja es preveia en l'anterior reglament sense tanta vehemència.

La primera resposta de la Guàrdia Urbana també va ometre el contingut de l'article 9 del protocol, referent a les pautes d'actuació. En aquest punt el reglament insta els agents a valorar les possibilitats de fer ús "dels mitjans menys lesius" i insisteix que l'arma de foc **només es pot utilitzar quan sigui "inevitable"**.

En el protocol anterior, i que estava vigent en el moment dels fets, dedicava menys espai als escenaris en què estava justificat disparar. La norma recollia que només es podia fer en situacions "excepcionals" i seguint els principis de "congruència, oportunitat i proporcionalitat". El text establí que només es podia fer servir la pistola quan hi hagués risc per a la vida dels agents o les terceres persones o quan fos "**l'únic mitjà racional**" per impedir una agressió. "Si hi ha dubtes sobre la gravetat de la situació o sobre la identitat de la persona presumptament agressora, no s'ha d'efectuar cap tret", deia.

Pel que fa a com procedir un cop un agent ha disparat, la informació a la qual ha accedit aquest diari permet **comparar per primera vegada les diferències entre els dos reglaments**. El protocol aprovat després del tiroteig incorpora que el policia ha de lliurar la seva arma, la munició i els carregadors al seu comandament o cap de torn. En el protocol vigent en el moment dels fets només se l'instava a "informar" el comandament corresponent". Aquest no és l'únic canvi en el procediment. En el protocol original la responsabilitat de la unitat d'affers interns (UDAI) era reposar la munició de l'agent i iniciar els tràmits en cas que s'haguessin de fer proves balístiques o pericials. Ara, a més, la UDAI també ha d'obrir informació reservada per "recollir tota la informació respecte a la intervenció policial". El nou reglament també incorpora que el cap d'unitat ha d'informar dels fets als **Mossos d'Esquadra**.

[h3]Batlle reconeix canvis "obligats"[/h3]

La versió dels fets de l'Ajuntament ha quedat qüestionada

(<https://www.naciodigital.cat/noticia/212149/versio-policial-tiroteig-al-sensesostre-barcelona-es-desmunta>) a mesura que han transcendit detalls sobre el tiroteig. En un primer moment, el tinent d'alcaldia de Seguretat i Prevenció, **Albert Batlle**, assegurava que l'home sense sostre s'havia "abraonat" sobre els agents, mentre que quatre dies després evitava donar-ho per fet (<https://www.naciodigital.cat/noticia/212199/batlle-evita-ara-donar-fet-sensesostre-es-va-abraonar-sobre-agentes>) .

Batlle va sortir al pas de la publicació parcial del protocol renovat a **NacióDigital** assegurant que l'actuació policial "obligava" a revisar el reglament intern (<https://www.naciodigital.cat/noticia/219672/batlle-reconeix-tiroteig-al-sensesostre-obligava-revisar-protocols-guardia-urbana>) . "Es va fer una anàlisi al detall i es van fer els ajustaments

corresponents", va dir. El tinent d'alcaldia va donar per fet que la víctima està "plenament recuperada" i ha defensat que la justícia s'encarregarà de "determinar responsabilitats". **Marjan C. va passar quatre mesos hospitalitzat** (<https://www.naciodigital.cat/noticia/215385/vida-hospital-sensesostre-tirotejat-guardia-urbana>) i, per ara, l'únic investigat és l'home que va rebre el tret, acusat d'atemptat contra l'autoritat. **L'agent que va disparar fa almenys quatre mesos que ha tornat a patrullar** (<https://www.naciodigital.cat/noticia/216807/agent-guardia-urbana-va-disparar-sensesostre-ja-fa-mes-tornat-patrullar>) .

L'intendent major de la Guàrdia Urbana, **Pedro Velázquez**, defensava al maig que el nou reglament "concreta" els principis generals d'actuació. "Ens vam adonar que l'anterior estava basat en principis amplis", assegurava. El canvi va arribar després que la intervenció policial al passeig de Sant Joan acabés amb un resultat "no desitjat", en paraules de Velázquez.

La **petició de transparència** d'aquest diari ha permès disposar per primera vegada dels dos protocols complets. La Guàrdia Urbana només ha eliminat la part referent als supòsits en què els agents no estan obligats a portar arma i als llocs on els policies se sotmeten als controls periòdics. Tampoc ha detallat dades personals que permeten la identificació i localització de membres de la Guàrdia Urbana. En tots dos casos el cos argumenta risc per a la seguretat pública. Cap dels articles omesos en la primera resposta a aquest diari s'emmarcaven en aquesta justificació.

Protocol vigent d'ús d'... (https://www.scribd.com/document/511721728/Protocol-vigent-d-us-d-arnes-de-foc-de-la-Guardia-Urbana#from_embed) by naciodigital (https://www.scribd.com/user/304645350/naciodigital#from_embed)

Protocol original d'ús d'armes de foc de la Guàrdia Urbana (https://www.scribd.com/document/511721865/Protocol-original-d-us-d-arnes-de-foc-de-la-Guardia-Urbana#from_embed) by naciodigital (https://www.scribd.com/user/304645350/naciodigital#from_embed) on Scribd

El centre per la defensa dels **Drets Humans Irídia** ha sortit al pas de la publicació dels protocols de la Guàrdia Urbana i l'advocat Andrés García Berrio assegura que l'agent que va disparar no va respectar el reglament vigent en el moment dels fets. "A les imatges no es veu cap situació greu per a la integritat física i **el Marjan no tenia pistola**. Fins i tot en el cas que es demostrés que tenia algun element lesiu, l'arma de foc no era l'únic mitjà raonable per actuar", diu.

García Berrio també assenyala que el protocol vigent en el moment dels fets instava l'agent a disparar **un tret a l'aire com a advertència**, cosa que el policia no va fer. "Potser es podria haver evitat aquesta situació", valora. L'advocat d'Irídia critica durament l'actuació de l'Ajuntament, a qui acusa de "no fer tot el que havia de fer" i retreu al tinent d'alcaldia de Seguretat i Prevenció, Albert Batlle, que donés per bona l'actuació policial tot i els canvis de protocol que va provocar. **"El cas s'està intentant tancar en fals"**, assegura. "Els mecanismes policials de control als agents no funcionen, hi ha massa indicis que l'actuació no s'ha investigat de manera adequada", apunta.

Arrels Fundació també ha sortit al pas de la publicació completa dels protocols. **"Si es van canviar els protocols, és evident que alguna cosa estava malament"**, diu el seu director, Ferran Busquets. L'entitat fa una esmena a la totalitat de la intervenció policial, i no només de l'ús de l'arma de foc. "En Marjan no era cap perill. El que feia falta era una intervenció social, no policial", defensa Busquets.

"Si quan a Guàrdia Urbana arriba a un incendi, avisarà als Bombers. En aquest cas, haurien d'haver avisat els serveis socials", insisteix el director d'Arrels. Busquets denuncia que l'agent

que va disparar va actuar a partir de "**prejudicis**" **contra les persones sensesostre** i reclama més formació als integrants del cos policial per poder abordar de manera òptima situacions d'aquestes característiques.

El govern municipal ha declinat la petició de valorar la publicació dels protocols i cap grup de l'oposició s'ha volgut pronunciar, a excepció de Ciutadans. El partit taronja demana aprofitar el cas per plantejar l'ús de pistoles tàser per part de la Guàrdia Urbana.